

Ankenævnet for Forsikring

Den 16. februar 2022 blev i sag nr. 97050:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Topdanmark Livsforsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 6/7 2021 (udkast til stævning) har klagerens advokat bl.a. anført:

"PÅSTAND:

Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgers generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget omfang, og at sagsøger er berettiget til at modtage udbetalinger fra den tegnede erhvervsevnetabsforsikring og præmiefritagelse fra den 1. februar 2018 og så længe betingelserne er opfyldte. De kumulerede ydelser skal betales med tillæg af renter fra forfaldstidspunktet og indtil betalingen sker.

SAGSFREMSTILLING:

Dette er en forsikringssag om sagens tvistpunkt er spørgsmålet om, hvorvidt Topdanmark var berettiget til at stoppe udbetalingen af en tegnet forsikring om tab af erhvervsevne fra revurderingstidspunktet den 1. november 2018 samt kræve tilbagebetaling af de udbetalte ydelser i perioden 1. februar 2018 til 1. november 2018 og betaling af præmie fra den 1. februar 2018.

[Klageren] har modtaget udbetalinger og præmiefritagelse fra forsikringen siden 2006.

I forbindelse med en revurdering den 1. november 2018 fandt Topdanmark, at [klageren] ikke længere var berettiget til udbetaling og præmiefritagelse fra forsikringen med virkning tilbage fra den 1. februar 2018, hvor han havde fået nyt skånejob 16 timer ugentligt. Det var Topdanmarks opfattelse, at [klagerens] generelle erhvervsevne ikke længere var nedsat med mindst 2/3, som krævedes ifølge forsikringsbetingelserne.

I brev af 8. februar 2021 (Bilag 1) fastholdt Topdanmark sin vurdering. Man henviste til den ugentlige arbejdstid i hans skånejobs, samt oplysninger om, at han spillede golf i sin fritid, hvilket man ifølge selskabet først var gjort opmærksom på i forbindelse med den nye speciallægeerklæring udarbejdet den 21. september 2020.

Sygeforløb

[Klageren] lider af morbus Bechterew. Lidelsen er en kronisk inflammatorisk rygsøjlegigt, som har et vekslende forløb med gode og dårlige perioder og tendens til progression over tid. Tilstanden har udviklet svære gener fra hele ryggen med gigt i flere af kroppens led.

Symptomerne debuterede i 2000 med rygsmerter og indskrænket bevægelighed i lænden, hvor han blev set hos speciallæge i reumatologi, [speciallæge1] (Bilag 2), og senere speciallæge i ortopædkirurgi, [speciallæge2], som anbefalede mest mulig fysisk aktivitet (Bilag 3). Diagnosen blev stillet i december 2001 hos reumatologisk ambulatorium på [hospital], hvor han efterfølgende gik til kontrol og modtog behandling (Bilag 4-6). Han blev i denne forbindelse rådet til at holde sig i gang, idet fysisk inaktivitet ville forværre sygdommen, og [klageren] oplyste samtidig, at han spillede badminton, jf. notat af 15. september 2004, (bilag 4). Senere overgik behandlingen til [hospital], hvor han stadig er tilknyttet i dag.

[Klageren] oplevede dog en løbende forværring af sin lidelse med øgede smerter i ryggen og tendens til stivhed og hævelse i forskellige led, og i oktober 2006 måtte han fuldtidssygemelde sig. [Klageren] er siden beskrevet med svære gener fra nakke og ryg samt tendens til smerter og stivhed pga. perifer artrit i bl.a. finger-, hånd- og albueled, og senere ligeledes med gener fra begge hofter, knæ- og ankelled.

I marts 2006 var [klageren] desuden indlagt på [hospital] pga. en diskusprotrusion i lænden. Han modtog konservativ behandling.

Den 6. november 2006 blev der udarbejdet en reumatologisk speciallægeerklæring på anmodning fra Topdanmark (Bilag 7). Her er det beskrevet, at den kroniske lidelse medførte store smerter og en del rygproblemer, bl.a. i form af betydeligt nedsat bevægelse og smertefulde låsningstilfælde i lænderyggen. Han blev anbefalet træning, vedligeholdelse af muskulaturen samt at udføre daglige øvelser for sygdommen.

Grundet sine gener har [klageren] været indlagt til træningsophold på ... i 2007 (Bilag 8). Det fremgår af sagens akter, at han deltog i et træningsforløb igen i 2009.

Journaler fra reumatologisk ambulatorium på [hospital] fra den 5. februar 2008 til 9. marts 2012 og den 18. september 2012 til 28. januar 2013 fremlægges som bilag 9 og 10. Ny MR-skanning i november 2012 beskrev progression i lidelsen.

Journaler fra egen læge fra februar 2009 til februar 2019 og fra oktober 2019 til april 2020 med epikriser fremlægges som bilag 11 og 12.

Den 4. oktober 2013 blev der udarbejdet en ny speciallægeerklæring (Bilag 13). Her blev der konstateret betydelig bevægeindskrænkning i lænd og nakke, ømhed langs rygsøjlen og i skuldre, håndled og flere fingerled, samt betydelige smerter og nedsat bevægelighed i venstre hofte. Der blev beskrevet en meget begrænset funktionsevne i hjemmet, hvor han slog græs med havetraktoren og passede drivhuset i eget tempo. Det fandtes uhensigtsmæssigt at afprøve funktionsevnene ved fysisk arbejde, idet der kunne ske en progression i lidelsen. Diagnosen lød på inflammatorisk rygsøjlegigt med perifer ledaffektion.

I efteråret 2015 blev han startet op i biologisk behandling, hvilket man hidtil ikke havde afprøvet pga. tidligere malignt melanom bag det ene øje, hvilket han blev opereret for i 2006. Efterfølgende er han dog fortsat beskrevet med de samme svære gener i sagens lægelige akter.

I forbindelse med tiltagende træthed og ømhed i lænden samt hævelse og ømhed i højre knæ blev [klageren] undersøgt på [hospital] den 21. november 2019, jf. epikrise i egen læges journal, bilag 12.

Den 1. december 2019 blev han sygemeldt pga. stress og let til moderat depression. Han oplevede flere belastninger, herunder på arbejdet, sin kroniske lidelse og private belastninger, jf. bilag 12.

På anmodning fra Topdanmark blev der udarbejdet en ny reumatologisk speciallægeerklæring den 21. september 2020 (Bilag 14). Ved den objektive undersøgelse konstaterede man nedsat bevægelighed i nakken, lænden og skulder- og hofteled, ømhed i lænden og venstre hofte og øget thorakal kyphose (krumning af ryggen).

Det fremgår, at [klagerens] partner stod for de større huslige opgaver. [Klageren] kunne gå korte tur med sine hunde, støvsuge i mindre etaper og slå græs med plænetraktoren. For at holde sig i gang spillede han golf 2 gange ugentligt og gik til badminton 1 time om ugen.

Det blev vurderet, at der var varige skånehensyn i forhold til tunge løft samt behov for vekslende arbejdsstillinger og -opgaver, reduceret arbejdstid og anvendelse af hjælpemidler, hvor [klageren] aktuelt benyttede sig af bl.a. tæger til løft, motoriseret fejmaskine og plænetraktor. Han kunne ikke længere køre bil som en del af sit skånearbejde, da dette gav smerter i lænd og bækken. Aktuelt var han ansat på nedsat tid 12 timer ugentligt med reelt 10 timers arbejde.

Det fremgår af konklusionen, at der ikke var yderligere muligheder for at forbedre arbejdsevnen, ligesom det ikke fandtes realistisk at overføre [klageren] til anden arbejdsfunktion end en funktion af samme karakter, som den nuværende.

I marts 2021 blev han atter undersøgt på [hospital] pga. smerter i højre knæ, som ikke kunne dæmpes med smertestillende medicin (Bilag 15).

Gigtal fra 2019, 2020 og 2021 fremlægges som bilag 16.

[Klageren] er frem til i dag beskrevet med en løbende forværring af de samme gener fra ryg og led samt behov for regelmæssig medicinsk behandling mod sin gigt, stærke smerter, restless legs syndrom og forhøjet blodtryk. Han har også modtaget PULS steroid behandlinger i forbindelse med voldsomme smerteforværringstilfælde.

Derudover har han løbende gået til behandling hos kiropraktor og regelmæssig træning hos fysioterapeut. Han er flere gange blevet opfordret til at holde sig fysisk i gang. I denne forbindelse er det oplyst i egen læges journal tilbage i september 2016 og hos [hospital] og [fysioterapeut] i november 2019, at han spillede golf i sin fritid og gik til regelmæssig træning.

[Klageren] dør i dag med konstant træthed og ømhed i lænden med stærke smerter og betydelig bevægeindskrænkning i alle retninger, tendens til udstrålende bensmerter, nedsat bevægelighed i

nakke, skuldre og hofter samt ømhed og stivhed i leddene svarende til albuer, hænder, hofter, knæ og fødder. Smerterne medfører desuden forstyrret søvn og øget træthedsbarhed.

Det kommunale forløb

Den kroniske ryglidelse betød, at [klageren] ikke længere kunne passe sit arbejde som [arbejde inden for transport]. Han havde ellers tidligere i mange arbejdsår fuld tid inden for denne branche.

Lidelsen medførte efterhånden flere problemer, og i oktober 2006 måtte han fuldtidssygemelde sig. Journalnotater fra 2004 til 2015 og 2012 til 2018 fremlægges som bilag 17 og 18.

Det fremgår af statusattest af 2. januar 2007 fra overlægen på reumatologisk afdeling, [hospital], at [klageren] aktuelt var ude af stand til at fungere i nogen form for arbejde (Bilag 19).

[Klageren] blev tilkendt førtidspension med virkning fra den 1. juli 2007, idet hans arbejdsevne som følge af rygsøjlegigten fandtes varigt nedsat til ubetydelighed (Bilag 20 og 21).

Det var dog hårdt for [klageren] rent mentalt bare at gå derhjemme efter pensionstilkendelsen, og han havde brug for at komme ud og arbejde og være social.

I oktober 2012 var [klageren] kortvarigt ansat i skånejob hos [virksomhed1], hvor hans [familie-medlem] var ansat. Arbejdstiden lød på 20 timer om ugen, og arbejdsopgaverne bestod i at ... og andet lettere arbejde. Det fremgår, at der blev taget hensyn til [klagerens] ryglidelse, og at der således ikke var nogen tunge løft, ligesom han kunne holde pauser ved behov (Bilag 22-23).

Fra den 31. oktober 2012 fik [klageren] ansættelse i skånejob hos [virksomhed2], hvor han var ansat i ca. 5 år. Arbejdstiden lød i starten på 20 timer ugentligt med lettere [arbejde], lidt kørsel med småelementer og forefaldende lettere opgaver (Bilag 24).

Arbejdsgiveren har i brev af 5. august 2013 uddybet til Topdanmark, at [klageren] arbejdede som ... med forefaldende opgaver, herunder ... (Bilag 25). Det blev oplyst, at han arbejdede 50 timer om måneden med skånehensyn; således skulle han f.eks. ikke foretage løft og der var indlagt flere pauser i løbet af dagen. Det fremgår af skema til brug for opfølgningen i skånejobbet udfyldt den 28. august 2017, at der ikke var sket nogen ændring i [klagerens] arbejdsevne eller arbejdsopgaver (Bilag 26).

[Klageren] opsagde sin stilling pr. 31. januar 2018 (Bilag 27).

I stedet fik han ansættelse i nyt skånejob fra den 1. februar 2018 hos [virksomhed3] (Bilag 28). Det fremgår af tilbud om ansættelse med løntilskud, at arbejdstiden var 16 timer om ugen, og at arbejdsopgaverne bestod i mindre chaufføropgaver og forefaldende opgaver ... (Bilag 29).

Det fremgår af de kommunale akter, at arbejdstiden senere blev nedsat til 14 timer og 12 minutter om ugen fra den 12. december 2018 (Bilag 30). [Klageren] blev sygemeldt den 1. december 2019 pga. stress.

Fra den 24. februar 2020 blev han i stedet igen ansat i skånejob hos [virksomhed1] med en ugentlig arbejdstid på 12,5 timer (Bilag 31). Det fremgår af de kommunale akter, at arbejdsopgaverne bestod i forefaldende opgaver, herunder at feje, lave kaffe mm. (Bilag 32).

Den 21. september 2020 startede [klageren] i samme jobfunktion hos [virksomhed4] bestående i forefaldende pedalarbejde 10 timer ugentligt.

Forløbet i Topdanmark

Følgende fremgår af forsikringsbetingelserne fra marts 1999 (Bilag 33):

...

Provokation

Sagsøgte opfordres til at bekræfte, om dette er de gældende forsikringsbetingelser, og – hvis dette ikke er tilfældet at fremlægge de gældende forsikringsbetingelser.

I forbindelse med sin sygemeldinger i 2006 ansøgte [klageren] om udbetaling fra erhvervsevnetabsforsikringen hos Topdanmark. Erklæringer til brug herfor fra 2006 til 2013 fremlægges som bilag 34-39. Lægeattester fra 2005 til 2013 fremlægges som bilag 40-42.

[Klageren] har efterfølgende modtaget månedlige udbetalinger og præmiefritagelse fra erhvervsevnetabsforsikringen siden den 1. juni 2006 (Bilag 43-49) og frem til 2018.

I brev af 28. oktober 2013 (Bilag 50) meddelte Topdanmark, at selskabet gav [klageren] præmiefritagelse og udbetalte invalideydelse frem til den 1. november 2018, hvor sagen skulle revurderes.

I denne forbindelse udfyldte [klageren] den 25. september 2018 en ny erklæring til brug for ansøgning om fortsat udbetaling fra forsikringen (Bilag 51). I dette skema oplyste han, at han var ansat 16 timer om ugen.

Ved brev af 22. januar 2019 (Bilag 52) vurderede Topdanmark, at [klageren] efter den 1. februar 2018, hvor han havde fået nyt job hos [virksomhed3] 16 timer ugentligt, ikke længere havde et erhvervsevnetab på mindst 2/3. Selskabet standsede herefter udbetalingerne med virkning fra revideringstidspunktet den 1. november 2018 og krævede tilbagebetaling af de udbetalte forsikringsydelse samt betaling svarende til præmien på forsikringen for perioden 1. februar 2018 til 1. november 2018 (Bilag 53).

Den efterfølgende korrespondance fremlægges som bilag 54-56.

Ved brev af 21. december 2020 (Bilag 57) oplyste Topdanmark, at man efter indhentelse af en ny speciallægeerklæring af 21. september 2020 var blevet opmærksomme på, at [klageren] spillede golf og badminton. Det fremgik af oplysninger på internettet, at han var medlem af [golfklub] og klubbens [afdeling], havde et goldhandicap på 14,6 og var blevet nr. 2 i A-rækken i en turnering i september 2020. Topdanmark lagde til grund, at han spillede golf flere gange om ugen.

[Klageren] oplyste herefter til selskabet, at der på intet tidspunkt var lagt skjul på, at han spillede golf. Han var rådet til at holde sig fysisk i gang, ligesom det sociale element havde stor betydning i forhold til hans psyke. Hans spillestil bar endvidere præg af hans ryglidelse (Bilag 58).

Den 8. februar 2021 fastholdt Topdanmark sin vurdering, jf. bilag 1.

Topdanmark lagde til grund, at [klageren] igennem mange år havde haft en ugentlig arbejdstid i sine skånejobs, der væsentligt oversteg 1/3 af fuld tid, og at dette arbejde havde været fysisk krævende og uden skånehensyn fraset den nedsatte arbejdstid.

Derudover lagde Topdanmark til grund, at han i en årrække havde spillet golf, hvilket man ifølge selskabet først var gjort opmærksom på i forbindelse med den nye speciallægeerklæring. Selskabet vurderede, at golf-aktiviteten kunne omsættes til flere arbejdstimer.

[Klageren] har tilbagebetalt ydelserne modtaget fra den 1. februar 2018 samt betalt præmie fra den 1. februar 2018 og fremefter, men under protest og med krav om tilbagebetaling, hvis betingelserne herfor er opfyldte.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det overordnet gældende, at sagsøgers generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, hvorfor han er berettiget til udbetaling fra den tegnede forsikring mod tab af erhvervsevne.

Sagsøger har flere helbredsmæssige gener, som gør, at hans erhvervsevne er klart påvirket, og han har også igennem mange år modtaget forsikringsydelser fra den tegnede forsikring hos sagsøgte.

Eftersom der har været udbetalinger fra erhvervsevnetabsforsikringen til sagsøger siden 2006, er det sagsøgte, der skal bevise, at sagsøgers helbredstilstand er blevet forbedret, og at erhvervsevnen ikke længere er påvirket i dækningsberettigende omfang.

Sagsøgte har afvist udbetaling og præmiefritagelse fra den 1. februar 2018. Til grund for denne vurdering har sagsøgte lagt vægt på, at sagsøger igennem mange år havde haft en ugentlig arbejdstid i sine skånejobs, der væsentligt oversteg 1/3 af fuld tid, og at dette arbejde havde været fysisk krævende og uden skånehensyn fraset den nedsatte arbejdstid.

Sagsøgte har imidlertid stedse været orienteret om sagsøgers ansættelsesforhold siden den første udbetaling fra forsikringen i 2006 og har løbende vurderet, at sagsøger var berettiget til udbetaling og præmiefritagelse fra forsikringen.

Herudover er det ikke korrekt, at sagsøger igennem mange år har haft en ugentlig arbejdstid i sine skånejobs, der væsentligt oversteg 1/3 af fuld tid – tværtimod.

Fra den 15. oktober 2012 var sagsøger ansat i skånejob 20 timer ugentligt. Det er imidlertid oplyst af sagsøger i erklæring af 5. juli 2013 (hvor der retteligt skulle stå 50 timer om måneden, ikke om ugen), i lægeattest af 31. juli 2013 og i brev fra arbejdsgiveren af 5. august 2013, at sagsøger alene arbejdede 50 timer om måneden, svarende til ca. 11,5 time om ugen – mindre end 1/3 af fuld tid. Efterfølgende arbejdede sagsøger ca. 50 timer månedligt i næsten 5 år. Han arbejdede således 20 timer om ugen i maksimalt 8,5 måneder.

Herefter blev han ansat i et nyt skånejob fra den 1. februar 2018, hvor arbejdstiden lød på 16 timer ugentligt. Arbejdstiden blev nedsat til ca. 14 timer om ugen i december 2018, og sagsøger blev sygemeldt den 1. december 2019.

Fra den 24. februar 2020 fik han nyt skånejob, hvor den ugentlige arbejdstid lød på 12,5 timer, svarende til ca. 1/3 af fuld tid, og fra september 2020 arbejdede han kun 10 timer ugentligt.

Sagsøger har således alene i en forholdsvis kort periode været ansat til en arbejdstid, som lød på en anelse mere end 1/3 af fuld tid, hvilket ikke burde få betydning for den samlede vurdering af hans erhvervsevne. Dette særligt ikke henset til, at den anførte arbejdstid ikke er udtryk for sagsøgers effektive arbejdstid og indtjeningssevne, og at der i alle ansættelsesforholdene var tale om betydelige skåneopgaver og –hensyn.

Det er således ikke korrekt, at sagsøger i mange år har arbejdet væsentligt over 1/3, ligesom det ikke er korrekt, at han arbejdede uden skånehensyn, som lagt til grund af sagsøgte.

Det bemærkes desuden, at der i henhold til præmisserne i U.2011.1083H skal foretages en samlet vurdering af forsikringstagerens generelle erhvervsevne baseret på sagens akter. Det fremgår endvidere, at der ved denne vurdering lægges vægt på de lægelige akter og oplysninger fra kommunen, herunder sagsbehandleres og lægekonsulenters vurderinger samt resultater af arbejdsprøvninger mm. Man kan således ikke alene se på den arbejdstid, som fremgår af ansættelseskontrakten. Vurderingen skal ske under hensyn til de lægelige oplysninger om helbredstilstanden og om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, de kommunale vurderinger, skånehensyn, den effektive arbejdstid, uddannelse, muligheden for at finde andet arbejde mm.

På baggrund af sagens lægelige og kommunale akter, er der ikke tvivl om, at sagsøgers generelle erhvervsevne er betydeligt nedsat som følge af hans helbredsmæssige forhold.

Til støtte herfor henvises til, at det er veldokumenteret i sagens akter, at sagsøgers gigtlidelse, som forværres over tid, medfører store smerter og stivhed i ryggen og flere af kroppens led, og sagsøgers funktion i hjemmet er betydeligt begrænset. Sagsøger er pga. sin alvorlige lidelse tilkendt førtidspension med virkning fra den 1. juli 2007. Sagsøgers arbejdsfunktioner siden 2012, hvor han har været i forskellige skånejobs, har bestået i lettere forfaldende opgaver, og man har ikke kunnet pege på andre, bedre arbejdsfunktioner, som han kunne bestride. Hans skånejobs har mest af alt karakter af beskæftigelsesterapi, og det er vurderet, at der er betydelige og varige skånebehov i form af ingen tunge løft samt behov for vekslende arbejdsstillinger og -opgaver, reduceret arbejdstid, indlagte pauser og anvendelse af hjælpemidler.

Dernæst har sagsøgte lagt vægt på, at sagsøger i en årrække har spillet golf, hvilket man ifølge sagsøgte først var gjort opmærksom på i forbindelse med speciallægeerklæringen af 21. september 2020. Man vurderede, at golfaktiviteten kunne omsættes til flere arbejdstimer.

Heroverfor gøres det overordnet gældende, at der ikke kan sættes lighedstegn mellem erhvervsevne og deltagelse i fritidsaktiviteter.

Derudover henvises til, at meget af golfaktiviteterne foregår ved, at sagsøger går. Der er ikke tale om rygbelastende arbejde. Slagene udføres desuden under hensyn til ryggen, og sagsøgers spillestil bærer præg af hans lidelse. Der er ikke tale om en aktivitet, som kan omsættes til en erhvervsevne – en indtjeningssevne.

Konsekvensen af en sådan slutning ville desuden blive, at mange forsikrede ikke kan have fritidsaktiviteter ved siden af et eventuelt skånejob. Forsikringstagere bør have lov til at deltage i aktiviteter, som de kan klare udover deres arbejdstimer.

Det fremgår endvidere af de lægelige akter, som sagsøgte har været bekendt med, at sagsøger flere gange er blevet opfordret til at træne og holde sig fysisk i gang, og at han gjorde dette på forskellig vis. Inaktivitet kan forværre gigttilstanden.

Der har således heller ikke været tale om oplysninger, der har været relevante for sagsøgers samlede vurdering af, hvorvidt sagsøgers erhvervsevne var nedsat i dækningsberettiget omfang.

På baggrund af ovenstående har sagsøger således på alle måder været i god tro, da han har modtaget udbetalingen af invalideydelsen fra sagsøgte, der derfor ikke har været berettiget til at kræve det udbetalte beløb i perioden fra 1. februar 2018 til 1. november 2018 tilbagebetalt, jf. reglerne om *condictio indebiti*, ligesom sagsøger i den efterfølgende periode ligeledes må anses som berettiget til udbetaling og præmiefritagelse.

Sammenfattende gøres det gældende, at sagsøgers generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, og at sagsøgte herefter er pligtig at genoptage udbetalingen og præmiefritagelse fra forsikringen med virkning fra 1. februar 2018."

Selskabet har den 30/8 2021 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Selskabet har afvist at forlænge præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelse efter 1. februar 2018 med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3.

Endvidere har selskabet krævet tilbagebetaling af forsikringsydelser for perioden 1. februar 2018 til 1. november 2018 med henvisning til, at klageren ikke har oppebåret ydelserne i den omhandlede periode i god tro.

Subsidiært gør selskabet gældende, at klagerens generelle erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3, hvorfor han ikke er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse efter 1. februar 2018.

Klageren har krævet, at Topdanmark forlænger ydelserne fra 1. februar 2018.

Forsikringens virkemåde og forsikringsbetingelser

Klageren har siden 2000 været omfattet af en privatoprettet invaliderente, der giver ret til præmiefritagelse og løbende udbetaling, hvis erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke bliver nedsat med mindst 2/3. Karenstiden er 3 måneder.

I forsikringsbetingelserne 5716-3 (Bilag A) hedder det i afsnit 8 B, pkt. 2:

...

Sagsfremstilling

Klageren, der er født i ..., er ufaglært og har tidligere arbejdet som [arbejde inden for transport]. I 2001 blev han diagnosticeret med Bechterew og har som følge heraf smerter i bækken og lænd i hvile med perioder med udstråling til underextremiteterne. MR-skanning i 2006 viste endvidere diskusprolaps med rodpåvirkning. Han blev i øvrigt i maj 2005 diagnosticeret med modernærkekræft bag venstre øre, hvilket efterfølgende er velbehandlet uden recidivtilfælde.

Den 14. oktober 2006 blev klageren sygemeldt fra sit arbejde som taxachauffør. Han var herefter på et rekreationsophold på ... i seks uger, hvorefter han blev tilkendt offentlig førtidspension med

virkning fra 1. juli 2007 uden forudgående arbejdsprøvning. Kommunale akter vedlægges som Bilag B.

Selskabet har løbende bevilget præmiefritagelse og udbetaling siden 1. juli 2006. Klagerens sag er gennem årene løbende blevet genoptaget, hvorefter selskabet på baggrund af en revurdering har forlænget ydelserne.

Skånejob i 2007

Klageren kontaktede selskabet den 22. november 2007 i hvilken forbindelse følgende telefonreferat blev udarbejdet:

'Er førtidspensionist og har et lille skånejob

Han ringer for at spørge, om det får indflydelse på hans invaliderente udbetaling, hvis arbejdsgiveren i hans skånejob ønsker at han skal deltage i en bonusordning. Han går ikke op i tid, kan kun klare max 2 timer om dagen, man vil få lidt økonomisk ud af det. Jeg har sagt at det ikke har indflydelse på vores bevilling.'

Skånejob hos [virksomhed1] og [virksomhed2]

Af de af selskabet indhentede kommunale oplysninger, som er tilgået selskabet i november 2018, fremgår det, at klageren pr. 15. oktober 2012 tiltrådte et skånejob som ufaglært ... 20 timer om ugen hos [virksomhed1].

Skånejobbet i [virksomhed1] ophørte pr. 29. oktober 2012 grundet rygproblemer, hvorefter klageren pr. 31. oktober 2012 tiltrådte et nyt skånejob 20 timer om ugen hos [virksomhed2]. Han bestred dette job frem til 28. februar 2018, hvor han selv valgte at opsigte sin stilling.

I forbindelse med den ovenfor nævnte ansættelse i [virksomhed2] pr. 31. oktober 2012 oplyste klageren ikke selskabet herom. Først den 5. juli 2013 kontaktede han selskabet telefonisk og oplyste følgende:

'Han oplyser om skånejob

For 6 uger siden begyndt i et skånejob via kommune. [Virksomhed2] hvor han ... Det er meget sparsomt hvad han laver, når han er der. Det er kun skånejob og der er slet ikke tale om fleksjob. Han er der 3 timer om dagen ca. 3-4 dage om ugen. Der har været uger med 5 dage om ugen. Han har bare brug for at komme ud og se andre. Vil blot informere os om dette.'

Den 9. juli 2013 kontaktede klageren selskabet igen vedrørende skånejobbet. Han oplyste ved denne samtale bl.a.:

Han har fundet sig et skånejob, hvor han arbejder 3 timer/dagligt i øjeblikket. Det går nogenlunde, han holder 1 kvarters pause hver time.

Nu er der evt. tale om at arbejdsgiveren vil ansætte endnu en FØP [førtidspensionist] på skånejob – og så kunne de 2 medarbejdere arbejde som en fuldtids.

Måtte han det – altså arbejde ca. 3 ½ -4 timer dagligt.

Vi havde en lang snak om, at det naturligvis er ok med et skånejob, MEN at vi højst sandsynligt må have yderligere oplysninger – evt. fra arbejdsgiver om, hvilke funktioner han har, hvad han laver, hvor meget han laver, timeantal – hvad han reelt kan klare... osv. [...]

Telefonreferater er vedlagt som Bilag N.

Klagerens skånejob hos [virksomhed2] medførte, at selskabet udbad sig en udtalelse fra arbejdsgiveren med beskrivelse af arbejdets karakter og omfang. Arbejdsgiveren anførte i brev af 5. august 2013 (Bilag D) til selskabet bl.a.:

'Vi bruger [klageren] som altnuligmand til forefaldende opgaver som f.eks.: Grundet hans fysisk indeholder arbejdet ingen tunge løft og der er mange små pauser indlagt i løbet af dagen. Arbejdstiden udgør 50 timer per måned.'

Egen læge anførte i lægeattest af 31. juli 2013 til selskabet tillige, at klageren arbejdede 50 timer månedligt. (Bilag E)

Selskabet indhentede derpå en reumatologisk speciallægeerklæring af 4. oktober 2013 (Bilag F), som beskrev et omfattende medicinforbrug og begrænset funktionsniveau i hjemmet. Om skånejobbet anførte speciallægen i sin konklusion, at der var tale om 'et meget let arbejde, nærmest som beskæftigelsesterapi, hvor han allerhøjest to timer dagligt går lidt til hænde på virksomhed, der ... og blandet andet ... eller andre former for lette støttefunktioner.'

På baggrund af oplysningerne fra arbejdsgiver, egen læge og speciallægeerklæring forlængede selskabet de løbende forsikringsydelser frem til efteråret 2018, hvor selskabet foretog opfølgning i sagen med henblik på en revurdering. I den forbindelse oplyste klageren, at han arbejdede 16 timer om ugen.

Skånejob hos [virksomhed3]

På baggrund af klagerens oplysning om arbejdstid indhentede selskabet akter fra ... Kommune. Selskabet blev da bekendt med, at klageren i sine tidligere ansættelser i henholdsvis [virksomhed1] og [virksomhed2] havde arbejdet 20 timer om ugen, ligesom selskabet blev bekendt med, at klageren pr. 1. februar 2018 havde tiltrådt et nyt skånejob hos [virksomhed3] som ... med en ugentlig arbejdstid på 16 timer. Ansættelseskontrakten indgået mellem klageren og [virksomhed3] vedlægges som Bilag G.

Den 18. januar 2019 kontaktede selskabet klageren telefonisk og meddelte, at det ikke længere vurderede, at hans erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad, hvorfor forsikringsydelserne ville ophøre med tilbagevirkende kraft fra 1. februar 2018. Der henvises til samtalereferatet i Bilag C, idet klageren i nærværende samtale blandt andet oplyste følgende:

'Forsikr. oplyser meget kort, at det er fint, så stopper han blot med at arbejde med det samme, men det er jo også kommunen der har presset lidt på. Det vil han meddele sin arb.giver. Så giver han udtryk for at så må han jo blot søge om udb. fra forsikringen på ny og vi kan så starte sagen forfra.'

Ved brev af 22. januar 2019 til klageren meddelte selskabet, at betingelserne for fortsat præmiefritagelse og udbetaling pr. 1. februar 2018 ikke længere var opfyldte, og at udbetalingerne fra februar til og med oktober 2018 skulle tilbagebetales.

I marts 2019 blev arbejdstiden i skånejobbet hos [virksomhed3] nedsat til 14 timer og 12 minutter om ugen med tilbagevirkende kraft fra 12. december 2018. Klageren sygemeldte sig efterfølgende pr. 27. november 2019, hvorefter han fratrådte.

Skånejob hos [virksomhed1]

Klageren blev pr. 24. februar 2020 ansat i nyt skånejob hos [virksomhed1] som ... 12,5 timer per uge iht. ansættelsesaftale af 20. februar 2020. Ansættelsesforholdet var tidsbegrænset med ophør pr. 31. marts 2020. (Bilag H)

Af de kommunale akter fremgår dog, at ansættelsen ophørte pr. 31. juli 2020, hvor klageren blev opsagt. Arbejdsgiverne er i akterne beskrevet som 'forefaldende opgaver, herunder ...'.

Aktuelle skånejob hos [virksomhed4]

Siden 21. september 2020 har klageren været ansat i skånejob hos [virksomhed4] som ... med 'alt forefaldende arbejde på udvendigt og indvendigt areal' og med en ugentlig arbejdstid på 10 timer.

Klagesagsforløb i selskabet

Klagerens advokat klagede, dels over selskabets meddelte ydelsesophør med tilbagevirkende kraft pr. 1. februar 2018, dels det fremsatte tilbagebetalingskrav for 10 måneder. Ved brev af 28. marts 2019 oplyste klagerens advokat desuden, at ydelserne fra februar til og med oktober 2018 ville blive tilbagebetalt mod protest.

Selskabet foretog herefter en revurdering af sin tidligere afgørelse, som blev fastholdt; dog med tilbud om indhentelse af en speciallægeerklæring, hvilket klageren accepterede at medvirke i.

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 8. oktober 2020 (Bilag H) fremgår det, at klageren bl.a. lider af Morbus Bechterew, en degenerativ ryglidelse og slidgigt i hofter, som medfører en tilstand med smerter i hofter, lænd og bækken. Den objektive undersøgelse påviser nedsat bevægelighed i ryg og hofter, og der vurderes at være varige skånehensyn i forhold til tunge løft og behov for vekslende arbejdsstillinger, såvel stående, gående og siddende.

I speciallægeerklæringen fremgår videre om klagerens funktionsniveau, at han spiller golf flere gange om ugen, badminton og kortspil.

Der er i erklæringen yderligere beskrevet konkrete skånehensyn til klagerens varetagelse af sit job i form af hjælpemidler, herunder tænger til løfteopgaver, [maskiner], der kan sidde på til [arbejdsgiver].

Golfaktiviteter

Som følge af oplysningerne i speciallægeerklæringen af 8. oktober 2020 vedrørende golfaktiviteter, som selskabet ikke tidligere var gjort bekendt med, foretog selskabet herefter en undersøgelse på de åbne sider af internettet (OSINT-undersøgelse), hvor det bl.a. kunne konstateres, at klageren var medlem af ... Golfklub og havde et golfhandicap på 14,6. Endvidere sås klageren at være medlem af golfklubbens såkaldte [afdeling], som har faste spilletider hver torsdag.

Selskabet foretog en søgning i Golf-Box for perioden august til november 2020, hvorved nedenstående opstilling af spilletider, som klageren havde booket, fremgik. Spilletiderne i [afdeling] er ikke medregnet i opstillingen, medmindre dette eksplicit fremgår.

August 2000

21. august	... Golfklub
22. august	... Golfklub
25. august	... Golfklub

Ankenævnet for Forsikring

12.

97050

27. august	... Golfklub ...
31. august	... Golfklub

September 2020

13. september	... Golfklub ([turnering])
16. september	... Golfklub
19. september	... Golfklub
23. september	... Golfklub
26. september	... Golfklub

Oktober 2020

9. oktober	... Golfklub
10. oktober	... Golfklub
12. oktober	... Golfklub
14. oktober	... Golfklub
18. oktober	... Golfklub
19. oktober	... Golfklub
20. oktober	... Golfklub
26. oktober	... Golfklub
31. oktober	... Golfklub

November 2020

8. november	... Golfklub
-------------	--------------

Ovenstående oplysninger blev i brev af 21. december 2020 foreholdt klagerens advokat, der i brev af 18. januar 2021 bekræftede oplysningernes rigtighed, men samtidig fastholdt, dels at klagerens erhvervsevne fortsat var nedsat med mindst 2/3, dels at golfaktiviteterne skulle anses for at udgøre en relevant rygtræning, dels at der var tale om aktivitet af stor betydning for hans sociale velbefindende.

I brev af 8. februar 2021 fastholdt selskabet sin tidligere trufne afgørelse, hvorefter sagen blev indbragt for nævnet.

Skriftlig korrespondance mellem klagerens advokat og selskabet i forbindelse med klagesagen fremgår af Bilag J.

Anbringender

Efter sin gennemgang af sagen vurderer selskabet, at klagerens erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst 2/3, og at selskabet med rette har bragt ydelserne til ophør pr. 1. februar 2018 og samtidig fremsat et tilbagesøgningskrav for perioden 1. februar til 31. oktober 2018 som sket.

I den forbindelse gør selskabet gældende, at klagerens erhvervsevne skal vurderes generelt og ikke fagspecifikt som ..., idet den omhandlede forsikring ikke er oprettet med faginvaliditetsdækning.

Det medfører, at erhvervsevnetabsvurderingen ikke er begrænset til at angå [erhverv], men at der derimod skal tages udgangspunkt i en bredere vurdering inden for flere ufaglærte erhverv. Heri indgår også hverv, som klageren som førtidspensionist har påtaget sig gennem årene.

Vurdering af lægelige oplysninger

Ved sin vurdering har selskabet først og fremmest lagt vægt på de lægelige oplysninger, herunder bl.a. den reumatologiske speciallægeerklæring af 8. oktober 2020 udarbejdet af [speciallæge3].

Efter selskabets opfattelse lider den indhentede speciallægeerklæring af 8. oktober 2020 af en fejlagtig antagelse om, at kommunen siden marts 2018 har vurderet, at klageren kan arbejde 12 timer om ugen med en effektiv arbejdstid på 10 timer ugentligt. Dette er ikke korrekt, idet han pr. 1. februar 2018 tiltrådte et skånejob med en ugentlig arbejdstid på 16 timer.

Det synes heller ikke at have indgået i speciallægens vurdering, at klageren tidligere i en længere årrække havde arbejdet 20 timer om ugen i skånejob, hvilket selskabet anser for væsentlige oplysninger, som speciallægen burde have lagt til grund for sin vurdering.

Sagen har flere gange været forelagt selskabets lægekonsulent med speciale i reumatologi, som er det for klagerens lidelse relevante specialområde. Det er lægekonsulentens opfattelse, at klagerens erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst 2/3. I sin seneste vurdering af 17. august 2021 har lægekonsulenten bl.a. vurderet følgende:

Af [speciallæge3's] grundige reum. spc.l.erkl. 8/10 2020 (rettet med kuglepen fra 21/9 2020) fremgår, at han alment bevægede sig frit og ikke fremstod smertepåvirket. Ved undersøgelse af de forskellige kropsdele fandtes dog let til moderat nedsat bevægelighed i nakken, ganske let nedsat bevægelighed i ryggen (til trods for at der jo er tale om en mangeårig rygsøjlegigt), ingen ømhed af sacroiliacaled og almindelig bevægelighed og øvrig status af overekstremiteter. I underekstremiteter var der nogen nedsat bevægelighed i begge hofter på baggrund af slidgigt.

Det anføres som allerede oplyst i tidligere blåt ark, at han spillede golf, hvor han gik 8-10 km., luftede hunde, spille badminton samt kort. Han kunne hjemme og på arbejde sidde på [maskine] og kunne derudover køre bil, dog ikke lange strækninger. Han kunne altså bevæge sig frit og langt og sidde i ikke ubetydelige perioder ad gangen uden problemer.

Advokaten fremhæver flere gange, at disse forskellige aktiviteter er blevet anbefalet ham fra lægelig side, hvilket ganske givet er korrekt. Men det betyder jo ikke, at de ikke må indgå i en samlet vurdering af hans funktions-/erhvervsevne.

På baggrund af ovenstående finder jeg fortsat, at der allerede i 2007 på baggrund af fejlagtige lægelige oplysninger er sket en alvorlig undervurdering af hans reelle erhvervsevne, som har haft betydning, dels i den kommunale sagsbehandling, hvor han blev tilkendt førtidspension, men givetvis også for Topdanmarks daværende vurdering og efterfølgende mangeårige udbetaling af forsikring for tab af erhvervsevne. En tidligere vurdering foretaget på et fejlagtigt grundlag kan i mine øjne ikke bruges som argument for at der så i resten af forsikringens løbetid fortsat skal ske udbetaling. Jeg fastholder på den baggrund, at jeg finder et reelt GEET [generelt erhvervsevnetab] mellem 50 og 65 % mest dækkende for kundens reelle situation.

Alene på baggrund af de lægelige oplysninger vurderer selskabet, at der er indtrådt en betydelig bedring af klagerens gener, som medfører, at hans erhvervsevne ud fra en lægelig vurdering kan anses for at være nedsat med mindre end 2/3.

Skånejobs

De omhandlede skånejobs, som klageren gennem årene har bestridt, ligger inden for det sammenligningsgrundlag, som klageren skal underkastes i forbindelse med erhvervsevnetabsvurderingen. Opsummerende kan klagerens ansættelser i skånejobs oplistes som følgende:

Skånejob	2007	10 t/u
[Virksomhed1]	15.10.2012 – 29.10.2012	20 t/u
[Virksomhed2]	31.10.2012 – 28-02-2018	20 t/u
[Virksomhed3]	01.02.2018 – 12.12.2018*	16 t/u
	12.12.2018* – ultimo 2019	14 t 12 min./uge
[Virksomhed1]	24.02.2020 – 31.07.2020	12,5 t/u
[Virksomhed4]	21.09.2020 – nu	10 t/u

*Arbejdstiden blev i marts 2019 nedsat med tilbagevirkende kraft pr. 12. december 2018.

Samtlige ansættelser har bestået af ufaglært arbejde med diverse forefaldende opgaver, herunder bl.a. ... og andre lettere fysisk krævende opgaver. Det bemærkes, at klageren er ordblind og ikke har haft administrative kontoropgaver.

[Speciallæge3] har i sin speciallægeerklæring af 8. oktober 2020 beskrevet en række skånehensyn, som med undtagelse af den nedsatte arbejdstid ikke kan genfindes i hverken ansættelseskontrakt eller akter fra kommunen.

Det er selskabets opfattelse, at der ikke med de beskrevne skånehensyn – med undtagelse af det lave timeantal – er dokumentation for, at disse hensyn adskiller sig væsentligt fra, hvad der må anses for at være sædvanligt i tilsvarende jobs. Anvendelse af tænger til løfteopgaver kan ikke anses for at udgøre et særligt skånehensyn alene for personer med fysiske begrænsninger. Tværtimod må det lægges til grund, at sådanne skånehensyn er helt sædvanlige i arbejdsfunktioner med fysisk krævende løfteopgaver inden for klagerens erhvervsområde.

Med hensyn til [maskiner], hvorpå [arbejdsopgaver] kan udføres siddende, vurderes dette heller ikke at adskille sig fra, hvad der almindeligvis er til rådighed i et tilsvarende job. De nævnte skånehensyn synes således ikke at være taget ekstraordinært for klageren, men er alene udtryk for almindelige og relevante hjælpemidler til den jobtype, som klageren bestrider.

På baggrund af oplistningen af klagerens ansættelser i forskellige skånejobs er det selskabets opfattelse, at det uomtvisteligt må lægges til grund, at klageren i sine ansættelser i henholdsvis [virksomhed1], [virksomhed2] og [virksomhed3] over en årrække fra 2012 til 2018 har været beskæftiget i mere end 1/3 af sædvanlig arbejdstid. I hvert fald i relation til ansættelsen i [virksomhed3] er der heller ikke fremlagt dokumentation for, at klagerens effektive arbejdstid skulle være en anden end den, han har været ansat og lønnet ud fra.

Advokatens anbringende om, at der i [virksomhed2] alene var tale om en ansættelse svarende til 50 timer om måneden, og at de 20 timer ugentligt således skulle være udtryk for den aftalte arbejdstid de første i 8,5 måneder af ansættelsesperioden finder ikke støtte i de kommunale oplysninger, hvor der i forbindelse med de løbende opfølgninger i skånejobbet ikke ses at være sket ændringer. Enhver ændring i arbejdstiden har stor betydning for kommunen, hvis beregning af

Løntilskud er afhængig af timeantallet. Yderligere har klagerens advokat selv i brev af 15. oktober 2019 overfor selskabet bekræftet, at arbejdstiden i [virksomhed2] udgjorde 20 timer ugentligt.

Det er selskabets vurdering, at arbejdsbeskrivelsen fra [virksomhed2] bør tilsidesættes, da dens indhold strider mod de oplysninger, som er givet til kommunen. Der er tale om et skånejob, som kommunen har godkendt, herunder timeantallet, idet kommunen udbetaler et løntilskud til arbejdsgiveren, som er afhængig af antallet af arbejdstimer. Da det af de kommunale akter med al tydelighed fremgår, at arbejdstiden er fastsat til 20 timer om ugen, og kommunen således har ydet løntilskud til arbejdsgiveren for disse timer, må selskabet med rette kunne lægge til grund, at de til kommunen oplyste og af kommunen godkendte arbejdstimer er korrekte.

Endvidere er det efter selskabets opfattelse påfaldende, at klageren først nedsatte sin arbejdstid i [virksomhed3], da selskabet genoptog sagen i 2018. Det har således formodningen for sig, at nedsettelsen af arbejdstid beroede på, at han indrettede sin situation med henblik på fortsat at opnå forsikringsydelser.

Af klagerens lønsedler som ... hos [virksomhed3] fremgår tillige, at han i nogle måneder, herunder fx april og juli 2018 arbejdede over eller tæt på 20 timer ugentligt, hvilket efter selskabets opfattelse bestyrker antagelsen af, at hans erhvervsevne ikke – hverken dengang eller nu – er nedsat med mindst 2/3. Det bemærkes tillige, at frokostpauser iht. ansættelseskontrakten ikke medregnes som lønnet arbejdstid.

Det forhold, at klageren gennem en betydelig årrække fra 2012 til 2018 formåede at udnytte mere end 1/3 af sin erhvervsevne, uden dokumenterede ekstraordinære skånehensyn bestyrker selskabets vurdering af, at hans generelle erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3. Det bemærkes i den forbindelse, at kunden i telefonsamtale af 18. januar 2019 tilkendegav, at han blot ville sygemelde sig, hvis selskabet bragte ydelserne til ophør, hvilket tillige bekræfter selskabets vurdering af, at den nedsatte arbejdstid med tilbagevirkende kraft fra december 2018 og yderligere nedsatte arbejdstid i senere skånejobs beroede på andre forhold end rent helbredsmæssige.

Klagerens fritidsaktiviteter

Som tidligere anført har selskabet foretaget undersøgelser vedrørende klagerens golfaktiviteter, som selskabet vurderer, er af et sådant omfang, at det reelt vidner om et bedre funktionsniveau. I en vis udstrækning vurderer selskabet, at golfaktiviteterne vil kunne omsættes til de arbejdsfunktioner, som han allerede i sit skånejob udfører i dag, hvorfor han vurderes at kunne påtage sig flere arbejdstimer.

Oplysningerne om klagerens golfspil giver et klart indtryk af, at han er en habil golfspiller med faste golftider i [afdeling], og turneringsspil. I GolfBox ses han derudover at spille i et betydeligt omfang, herunder også flere dage i træk, herunder fx tre dage i træk fra 18. til 20. oktober 2020. En golfrunde af 3-4 timers varighed og 8-10 kilometers gang per dag tre dage i træk vidner efter selskabets opfattelse om en væsentlig belastning, som selv for en rask person vil være anstrengende.

Det er vigtigt at bemærke, at selskabet alene har undersøgt golftider i ... Golfklub. Med tanke på det omfang, der allerede er dokumenteret med spilletiderne i Golf-Box i relation til ... Golfklub, vurderer selskabet, at han med overvejende sandsynlighed spiller flere golfrunder end det, som selskabet har dokumenteret, herunder både golfspil i ... Golfklub og andre golfklubber.

Uanset at golfspil er en lettere fysisk krævende fritidsaktivitet, vurderer selskabet, at klagerens golfaktiviteter, herunder alene gangdistancen, belaster både ryg, hofter og ben, da alene det at skulle skubbe/trække en golftrøley er belastende for ryggen, særligt hvis golfbanen er kuperet.

Yderligere henviser selskabet til nævnets kendelse AK 95.172 vedrørende en klager, hvis golfaktiviteter fandtes betydeligt uoverensstemmende med de gener og funktionsbegrænsninger, som klageren havde oplyst til selskabet.

Endvidere fremgår det af speciallægeerklæring af 8. oktober 2020, at klageren spiller badminton én gang om ugen, hvilket må antages at være en fysisk krævende sportsgren. Uanset at der ikke måtte være tale om badminton på højt plan, er badminton en sportsgren, der generelt er præget af mange sportsskader, og hvor kroppen ofte kommer i forskellige skæve yderstillinger, ligesom flere slag medfører vrid i særligt ryggen. At klageren er i stand til at spille badminton på ugentlig basis, bestyrker selskabets vurdering af hans funktionsniveau.

Klagerens advokat har overfor nævnet generelt gjort gældende, at der 'ikke kan sættes lighedstegn mellem erhvervsevne og deltagelse i fritidsaktiviteter'. Denne påstand finder ikke støtte i hverken ankenævns- eller retspraksis og bør derfor afvises, da dette afhænger af en konkret vurdering i den pågældende sag. Selskabet har netop på baggrund af oplysningerne om klagerens helbredsmæssige gener foretaget en konkret vurdering af, om golf- og badmintonaktiviteterne i det påviste omfang er foreneligt med et erhvervsevnetab på mindst 2/3, hvilket vurderes ikke at være tilfældet.

Derudover har klagerens advokat sluttet, at det ikke vil være muligt at dyrke fritidsaktiviteter og samtidig bestride et skånejob, hvis klagerens golfaktiviteter findes at kunne omsættes til erhvervsaktivitet. Også dette anbringende må selskabet afvise. Selskabet har netop overfor klagerens advokat tilkendegivet, at der principielt ikke er noget til hinder for, at klageren deltager i sociale relationer og fritidsaktiviteter samtidig med, at han oppebærer ydelser fra forsikringen. Det er således alene omfanget og karakteren af de beskrevne aktiviteter, som – sammenholdt med sagens øvrige oplysninger – efter selskabets opfattelse beviser et væsentligt bedret funktionsniveau, således at klagerens generelle erhvervsevne ikke længere kan anses for at være nedsat med mindst 2/3.

Endvidere gør selskabet gældende, at klagerens fritidsaktiviteter ikke kan træde i stedet for den fysiurgiske træning, som klageren tidligere har gjort omfattende brug af.

Endelig skal selskabet understrege, at det – efter nøje overvejelser – har besluttet ikke at foretage en observation af klageren. Selskabet er opmærksom på, at der i lignende sager er foretaget observationer af en forsikringskunde, men selskabet har henset til den foreliggende dokumentation – ud fra en proportionalitetsbetragtning – vurderet, at dokumentationen med tilstrækkelig grad af sikkerhed beviser, at klagerens erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3, hvorefter det i henhold til branchens svindelkodeks hverken er proportionalt endsige lovligt at igangsætte en observation af ham.

Sammenfattende anbringender

På baggrund af sagens lægelige og kommunale akter gør selskabet sammenfattende følgende anbringender gældende:

- Ud fra de lægelige oplysninger vurderer selskabet, at klagerens helbredstilstand er stabil og tålelig trods gigtlidelserne, og at tilstanden er forenelig med det at kunne arbejde 16 til 20 timer om ugen i de erhverv, som klageren henholdsvis bestrider og har bestridt siden 2012 uden væsentlige skånehensyn.
- Klageren har siden 2012 været ansat i forskellige skånejobs som ufaglært medarbejder, hvor han med en ugentlig arbejdstid på mellem 16 til 20 timer har udnyttet mere end 1/3 af sin resterhvervsevne. Antallet af ugentlige arbejdstimer har selskabet ikke tidligere været bekendt med, og timeantallet er i væsentlig grad uoverensstemmende med det funktions- og aktivitetsniveau, som nu er dokumenteret.
- Omfanget af klagerens golf- og badmintonaktiviteter vidner om et betydeligt større funktionsniveau og kan omsættes til flere arbejdstimer i skånejobbet.

Selskabet bestrider ikke, at klageren tidligere har haft et dækningsgivende erhvervsevnetab, men det er selskabets opfattelse, at de foreliggende oplysninger dokumenterer, at der over tid er indtrådt en sådan bedring af hans erhvervsevne, at hans generelle erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3.

På baggrund heraf fastholder selskabet, at klageren ikke opfylder betingelserne for fortsat udbetaling og præmiefritagelse efter 1. februar 2018, hvorfor ophøret af forsikringsydelse fra denne dato er sket med rette.

Tilbagesøgningskrav

Selskabet har overfor klageren krævet tilbagebetaling af ydelser for perioden 1. februar til 1. november 2018, og klageren har foretaget denne tilbagebetaling mod protest. Selskabet gør gældende, at tilbagebetalingskravet er fremsat med rette, idet klageren i den omhandlede periode oppebar ydelserne i ond tro.

For det første har klageren en loyal oplysningspligt, som forpligter ham til at give selskabet meddelelse om enhver ændring i hans situation, som kan have betydning for selskabets vurdering af hans erhvervsevne.

Denne oplysningspligt er eksplicit udtrykt i flere af selskabets breve til klageren, hvor han blev gjort opmærksom på, at han havde pligt til at informere selskabet, hvis hans 'situation ændrer sig'.

Kunden har gennem årene flere gange kontaktet selskabet i forbindelse jobskifte, hvor betydningen af det ugentlige antal arbejdstimer i forhold til hans udnyttelse af resterhvervsevne har været grundigt forklaret gentagne gange. Det har eller burde have stået ham klart, at et jobskifte, herunder antallet af arbejdstimer, havde så væsentlig betydning for selskabets vurdering af hans erhvervsevne, at det kunne få negative konsekvenser for hans fremtidige berettigelse til fortsatte forsikringsydelser.

I et tilfælde som det foreliggende, hvor selskabet gentagne gange – såvel mundtligt som skriftligt – har gjort klageren opmærksom på vigtigheden af at informere om skånejob, og selskabet også ved tidligere lejligheder med hans vidende har indhentet oplysninger om andre skånejobs, havde

klageren en oplagt anledning til af egen drift at oplyse selskabet om skånejobbet pr. 1. februar 2018. Selskabet vurderer, at han bevidst har undladt at give selskabet denne oplysning.

På den baggrund vurderer selskabet, at klageren har tilsidesat sin oplysningspligt, og at han som konsekvens heraf i hvert fald siden 1. februar 2018 ikke har oppebåret forsikringsydelserne fra selskabet i god tro, hvorfor selskabet har været berettiget til at kræve udbetalingerne tilbage som sket."

Klageren har den 22/10 2021 bl.a. anført:

"Selskabet skal bevise, at der er indtruffet en helbredsmæssig forbedring

Når forsikringstageren har modtaget ydelser i så lang en periode som i denne sag, så påhviler det - ifølge den foreliggende praksis - selskabet at godtgøre, at der er indtruffet en bedring af forsikringstagerens helbredsmæssige tilstand, som gør, at han ikke længere er berettiget til udbetaling fra den tegnede forsikring.

Beviskravet i en sag som denne, hvor udbetalingen har stået på så længe, er stærke. Det skal således være hævet over enhver tvivl, at forsikringstagerens erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettiget omfang.

Jeg mener på ingen måde Topdanmark har løftet sin bevisbyrde i sagen her.

[Klagerens] lidelse forbedres ikke over tid. Det går tvært i mod kun den anden vej. Det er væsentligt at, at [klageren] holder sig aktiv og i gang for at bibeholde sin funktionsevne længst muligt. Det er også baggrunden for, at [klageren] gik i gang med at spille golf. Han får sig rørt på en god og skånsom måde. Uagtet han har et habilt handicap, så er hans slag præget af hans begrænsninger og hans sygdom. Han slår således på en helt speciel måde – men det fungerer og han får sig dels bevæget og har samtidig stor glæde af samværet omkring golfen. [Klageren] spiller ikke golf på de dårlige dage og må stort set altid tage smertestillende før og under en golfrunde.

Jeg skal i det hele henvise til korrespondancen mellem sagens parter omkring golf.

Da [klageren] blev syg og tilkendt pension gik han helt ned i et hul mentalt og det var også årsagen til, at han i sin tid fik et skånejob. Han kunne simpelthen ikke holde til bare at være hjemme.

Timerne i et skånejob er på ingen måde at sammenligne med almindelige arbejdstimer i et ufaglært job. Der er jo således, at arbejdsgiveren får et tilskud til lønudgiften fra kommunen og der er indlagt særlige skånevilkår i jobbet, der tilgodeser den enkelte og det er således også tilfældet i [klagerens] sag.

[Klageren] har atter været ved speciallæge i oktober 2020 og der er ikke - heller ikke ud fra selskabets egen lægekonsulents vurdering - noget som helst grundlag for at sige, at [klagerens] helbredstilstand er forbedret i forløbet.

Lægekonsulenten mener derimod, at man fra selskabets side fra starten af har været for positive og dermed har undervurderet [klagerens] erhvervsevne.

Når det er sagt, så udtaler selskabets egen lægekonsulent, at [klagerens] generelle erhvervsevnetab ligger på mellem 50 og 65%.

Det er jo noget af et skøn og ud fra den bevisramme, der er på en sag som denne, hvor udbetalingen har foregået i så mange år og hvor selskabet på ingen måde kan løfte bevisbyrden for, at der er sket en helbredsmæssig forbedring, så mener jeg heller ikke på nogen måde, at selskabet kan bevise med fornøden sikkerhed, at [klagerens] erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettiget omfang."

Selskabet har den 22/10 2021 bl.a. anført:

"For det første fastholder selskabet, at det ikke er bevist, at der i klagerens skånejobs er foretaget særlige og individuelle skånehensyn udover, hvad man sædvanligvis må forvente af en jobtype/jobbeskrivelse som den, klageren har bestridt.

Selskabet har på ny forelagt sagen for dets interne lægekonsulent med speciale i reumatologi med henblik på en mere præcis vurdering af kundens erhvervsevne.

Lægekonsulenten har vurderet, at klagerens erhvervsevne er nedsat med tæt på halvdelen; måske reelt nedsat med under halvdelen. Endvidere har lægekonsulenten vurderet, at klageren enten har været svært fejlvurderet siden 2007, eller at han i hvert fald siden 2012 og frem i en længere årrække har været i væsentlig bedre funktionstilstand end det, der blev vurderet i 2007. Endelig har lægekonsulenten afsluttende bemærket:

'Selv nu vil jeg, til trods for at han ikke arbejder 20 timer om ugen mere, alligevel vurdere, at han under indtryk af de omfattende fysiske krævende fritidsaktiviteter, han præsterer, samlet vil være i stand til at arbejde op imod eller over halvtids i passende job. Han kan gå langt (8-10 km. ved golf plus gå med sine hunde), spille badminton og også sidde længe (spille kortspil, sidde på havetraktor).'

Henset til lægekonsulentens supplerende vurdering gengivet ovenfor og sagens øvrige oplysninger, som redegjort for i tidligere indlæg af 30. august 2021, er det herefter selskabets vurdering, at det med tilstrækkelig grad af sikkerhed – med kundens erhvervs- og fritidsaktiviteter – er bevist, at hans erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3, og at erhvervsevnen kun akkurat er nedsat med halvdelen.

Selskabet vurderer, at klageren i perioden 2007 til 2012 oplevede en væsentlig bedring, som selskabet ikke var i stand til at vurdere dengang, idet væsentlige oplysninger om skånejobbet fra 2012, såsom arbejdstid, blev fortiet. Havde selskabet været bekendt med, at klageren havde påtaget sig et skånejob 20 timer om ugen med de i tidligere indlæg af 30. august 2021 beskrevne arbejdsopgaver, var klagerens ydelser blevet bragt til ophør.

Afslutningsvis har selskabet en bemærkning til advokatens anbringende vedrørende bevisbyrde-regler i sager, hvor selskabet i en længere årrække har udbetalt ydelser ved tab af erhvervsevne. Det er selskabets opfattelse, at det i sådanne sager er muligt at bringe ydelserne til ophør, hvis (1) selskabet kan dokumentere, at klagerens erhvervsevne er bedret i et sådant omfang, at erhvervsevnen ikke længere er nedsat i dækningsberettigende grad, eller hvis (2) selskabet kan føre et

meget sikkert bevis for, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad. Sidstnævnte kan fx være tilfældet, hvis det må anses for godtgjort, at erhvervsevnen er nedsat med halvdelen i et tilfælde, hvor der alene er ret til ydelser ved 2/3 erhvervsevnetab. Måtte et selskab alene have ret til at bringe ydelser til ophør i førstnævnte tilfælde, vil det få den uheldige konsekvens, at tidligere udbetalinger baseret på for lempelige vurderinger ikke vil kunne bringes til ophør i et tilfælde, hvor en kunde ikke på noget tidspunkt har haft et dækningsgivende erhvervsevnetab. Selskabet har i et sådant tilfælde foretaget fejlagtige udbetalinger og har ikke mulighed for at kræve disse tilbagebetalt. At selskabet derudover også fremadrettet skal fortsætte fejlen frem til forsikringstidens udløb, som måske ligger adskillige år frem i tid, vil udgøre en urimelig praksis uden fornøden aftalehjemmel.

I nærværende sag har selskabet imidlertid vurderet, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for begge tilfælde som ovenfor beskrevet. Selskabet fastholder sin tidligere afgørelse og henviser i øvrigt til sit førmtalte indlæg med sagsfremstilling af 30. august 2021."

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 4/10 2013 fremgår bl.a.:

"...-årig mand med symptomer siden 1991 og med bekræftet morbus Bechterew i 2001. Patienten er HLAB27 positiv. Har haft betydelig klinisk aktivitet i sygdommen på trods af massiv medicinsk behandling, som dog har været begrænset af, at biologisk behandling må undlades på grund af tidligere malignt melanom. Selv på trods af den massive medicinske behandling, som i sig selv kan give anledning til diverse bivirkninger og dermed også begrænset funktionsevne, er der smerter lokaliseret især i nakke-skulderparti, men også i hænder og venstre hofte. Også hvad angår funktioner i hjemmet, er der tale om meget begrænset funktionsevne. Aktuelt har han fået et meget let arbejde, nærmest som beskæftigelsesterapi, hvor han allerhøjst to timer daglig går lidt til hænde på virksomhed, der ... og blandt andet kører han ud med ... og ... eller andre former for lette støttefunktioner. På trods af den aktuelle medicinske behandling er gigten stadig aktiv og med risiko for progression, og der er ikke mulighed for anden behandling. Patienten er i øjeblikket sygemeldt fra det nævnte skånejob.

Det vil være særdeles uhensigtsmæssigt, hvis man afprøver funktionsevne ved fysisk arbejde, idet der uvægerligt vil blive tale om progression i lidelsen og vel og mærke uden at der er mulighed for at regulere sygdomsaktiviteten med anden form for behandling."

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 8/10 2020 fremgår bl.a.:

"Vurdering

[Klageren] har med baggrund i symptomer og objektive fund (inflammatoriske rygsmerter, perifer arthritis, achillesseneentese, nedsat bevægelighed i lænden og øget thorakal kyphose) og paraklinik (vævstypen HLA-B27, forhøjet CRP, røntgen af columna thoracalis og lumbalis med forandringer forenelige med mb. Bechterew og MR skanning der viser sakroiliit) ankyloserende spondylit.

Herudover er der symptomer med rygsmerter med smerteudstråling og forandringer på MR med diskusprotrusioner forenelige med lumbal diskdegeneration.

Endelig er der ved ultralyd i forløbet påvist synovitis i begge hofteled og der er nu symptomer (smerter ved belastning og hvile) og objektive fund (nedsat fleksion samt indad- og udadrotation)

som understøtter diagnosen slidgigt i hofteled, sekundært til artrit i leddene. Der er sammenhæng mellem symptomer og objektive fund og ovenstående diagnoser.

Mb. Bechterew er en kronisk, inflammatorisk gigtlidelse, som har et vekslende forløb med gode og mindre gode perioder, men med tendens til progression over tid. Ved forekomst af vævstypen er derudover risiko for udvikling af et svært forløb med artrit i hofteled med risiko for udvikling af sekundær slidgigt.

Forløbet for [klageren] er kompliceret af, at det pga. det maligne melanom diagnosticeret i 2006, ikke var muligt at starte behandling med Infliximab før i 2015, idet det først på dette tidspunkt blev vurderet forsvarligt at benytte denne behandling trods tidligere diagnosticeret malignt melanom.

Forsinkelsen af behandlingsstarten har utvivlsomt haft betydning for udviklingen af de sekundære, kroniske forandringer i rygsøjle og hofteled og desværre er det sandsynligt, at disse forandringer vil udvikles yderligere på trods af, at behandlingen nu er igangsat.

Forandringerne i ryggen forklarer [klagerens] problemer med smerter og stivhed i ryggen og slidgigtforandringerne i hofteleddene forklarer problemerne med smerter ved igangsætning og hvile trods smertestillende behandling med tillæg af morfin (Contalgin).

Der vurderes med baggrund i ovenstående at være varige skånehensyn i forhold til tunge løft samt behov for vekslende arbejdsstillinger stående, gående og siddende. Der er allerede foretaget relevante skånehensyn i form af reduceret arbejdstid, anvendelse af hjælpemidler i form af bl.a. tænger ved løft, motoriseret fejmaskine og plæneklipper samt udnyttelse af vekslende arbejdsopgaver, stående, gående og siddende. Det vurderes ikke at være yderligere muligheder for at bedre arbejdslevnen.

[Klageren] vurderes at være i optimal behandling og har været dette siden tillæg af Infliximab i 2015. Man kunne evt. overveje at skifte til et andet TNF-blokkerende præparat mhp. at nedsætte inflammationen (udtrykt i den forhøjede CRP), men dette vurderes ikke at medføre en betydende bedring af tilstanden jf. ovenstående, hvor tilstanden trods behandling vurderes at kunne progrediere fremover. Herudover er [klageren] fysisk aktiv ved luftning af hunde og golfspil samtidig med at der tages nødvendige hensyn til den fysiske formåen. Anden behandling vurderes ikke at kunne bedre tilstanden.

Det vurderes ikke realistisk at overføre [klageren] til anden arbejdsfunktion end en funktion af samme karakter som den nuværende. [Klagerens] svære ordblindhed vanskeliggør ansættelse i funktioner, der er mindre belastende end den aktuelle, idet dette formentlig vil kræve læseegenskaber, som [klageren] ikke vurderes i besiddelse af.

Helbredstilstanden vurderes ikke at muliggøre, at [klageren] påbegynder yderligere hensyntagne aktiviteter, træning eller afprøvning.

Der vurderes ikke at være andre helbredsmæssige eller sociale forhold, som påvirker forsikredes funktionsevne."

Af kommunalt skema vedrørende ansættelse i skånejob i virksomhed2 fremgår bl.a.:

" Oplysninger om løntilskuddets varighed og indhold:

Startdato: 31.10.2012

Løntilskudsperiode: _____

Ugentlig timetal: 20

Stillingsbetegnelse: Ufaglært medhjælper

Evt. jobindhold: ..., forefaldende lettere opgaver"

Af kommunalt skema vedrørende ansættelse i skånejob i virksomhed3 fremgår bl.a.:

" Oplysninger om løntilskuddets varighed og indhold:

Startdato: 01.03.2018

...

Ugentlig timetal: 16"

Af brev af 5/8 2013 fra virksomhed2 til selskabet fremgår bl.a.:

"Skånejob

Ifølge aftale sender vi hermed en arbejdsbeskrivelse af [klagerens] arbejde.

...

Grundet hans fysik indeholder arbejdet ingen tunge løft og der er mange små pauser indlagt i løbet af dagen.

Arbejdstiden udgør 50 timer pr. måned."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"A Fritagelse for præmiebetaling

1. Forsikringstageren har ret til præmiefritagelse, hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.

...

B Hvilke skader er dækket

...

2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejds mulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.

Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af Indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn."

Ankenævnet for Forsikring

23.

97050

Klageren – som er født i 1960'erne og har arbejdet inden for transport – fik i 2001 konstateret gigtsygdommen morbus Bechterew. Han blev tilkendt førtidspension i 2007. Han blev i oktober 2012 ansat i et skånejob i virksomhed1 med en ugentlig arbejdstid på 20 timer om ugen. Han startede den 31/10 2012 i et nyt skånejob i virksomhed2. Klageren arbejdede i denne stilling frem til februar 2018, hvor han startede hos virksomhed3 med en ugentlig arbejdstid på 16 timer om ugen frem til december 2018, hvorefter han frem til udgangen af 2019 arbejdede omkring 14 timer om ugen. I februar 2020 blev klageren ansat i en stilling i virksomhed1 med en ugentlig arbejdstid på 12,5 timer om uger, og i september 2020 blev han ansat i virksomhed4 med en arbejdstid på 10 timer.

Selskabet har vurderet, at klagerens erhvervsevne var nedsat med 2/3, og selskabet har ydet dækning fra den 1/7 2006 til den 1/11 2018. Selskabet har vurderet, at klageren ikke længere er berettiget til ydelser eller præmiefritagelse. Selskabet har krævet tilbagebetaling af allerede udbetalte ydelser i perioden 1/2 2018 til 1/11 2018.

Selskabet har anført, at klageren i sine skånejobs har arbejdet 16-20 timer om ugen, og at det – sammenholdt med hans stabile og tålelige helbredstilstand – viser, at han siden 2012 har været i stand til at udnytte mere end 1/3 af sin erhvervsevne. Selskabet har anført, at klageren i sin fritid har et aktivitetsniveau med golf og badminton, som viser, at klageren burde kunne øge antallet af arbejdstimer i skånejobbet. Selskabet har oplyst, at selskabet ikke tidligere var blevet gjort bekendt med omfanget af klagerens arbejde, at klageren har tilsidesat sin oplysningspligt, og at han i hvert fald fra 1/2 2018 har handlet i ond tro ved fortsat at modtage ydelser fra selskabet.

Klageren har anført, at hans erhvervsevne fortsat er nedsat i dækningsberettigende grad, at der ikke er indtrådt en helbredsmæssig forbedring, og at han lider af en sygdom, der ikke forbedres over tid. Han har anført, at hans fritidsaktiviteter er godt for hans helbred, og at disse ikke kan omsættes erhvervsmæssigt. Han har anført, at arbejdstiden i virksomhed2 var 50 timer om måneden og ikke 20 timer om ugen.

Af kommunalt skema vedrørende ansættelse i skånejob i virksomhed² fremgår det, at den ugentlige arbejdstid udgjorde 20 timer, mens det fremgår af skema vedrørende ansættelse i virksomhed³, at arbejdstiden udgjorde 16 timer ugentligt.

Af brev af 5/8 2013 fra virksomhed² til selskabet fremgår det, at "Grundet [klagerens] fysik indeholder arbejdet ingen tunge løft og der er mange små pauser indlagt i løbet af dagen. Arbejdstiden udgør 50 timer pr. måned".

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 8/10 2020 fremgår det, at "forandringerne i ryggen forklarer [klagerens] problemer med smerter og stivhed i ryggen og slidgigtforandringerne i hoftelæddene forklarer problemerne med smerter ved igangsætning og hvile trods smertestillende behandling med tillæg af morfin (Contalgin). Der vurderes med baggrund i ovenstående at være varige skånehensyn i forhold til tunge løft samt behov for vekslende arbejdsstillinger stående, gående og siddende. Der er allerede foretaget relevante skånehensyn i form af reduceret arbejdstid, anvendelse af hjælpemidler i form af bl.a. tænger ved løft, motoriseret [maskiner] samt udnyttelse af vekslende arbejdsopgaver, stående, gående og siddende. Det vurderes ikke at være yderligere muligheder for at bedre arbejdslevnen. ... Det vurderes ikke realistisk at overføre [klageren] til anden arbejdsfunktion end en funktion af samme karakter som den nuværende. [Klagerens] svære ordblindhed vanskeliggør ansættelse i funktioner, der er mindre belastende end den aktuelle, idet dette formentlig vil kræve læseegenskaber, som [klageren] ikke vurderes i besiddelse af. Helbredstilstanden vurderes ikke at muliggøre, at [klageren] påbegynder yderligere hensyntagende aktiviteter, genoptræning eller afprøvning".

Ophør af ydelser og præmiefritagelse

Af forsikringsbetingelserne fremgår det, at "forsikringstageren har ret til præmiefritagelse, hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne. ... Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Be-

dømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse. Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af Indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn".

Selskabet har i over 12 år ydet klageren dækning. Selskabet har ikke sandsynliggjort, at selskabets oprindelige afgørelse byggede på alt for lempelige vurderinger af klageren og således har haft kulancemæssigt præg. Nævnet finder, at selskabet i en sådan situation skal bevise, at der er indtruffet en sådan bedring af klagerens forhold, som fører til, at han ikke længere har det hidtidige dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Nævnet finder efter en samlet vurdering, at selskabet har bevist, at der er indtruffet en sådan bedring af klagerens helbredsmæssige situation, at hans erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har standset udbetalingen af helbedsbetingede ydelser pr. 1/11 2018.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren i hvert fald efter ansættelsen i virksomhed³ den 1/2 2018 arbejdede 15-16 timer om ugen i gennemsnit, hvilket overstiger en arbejdstid på 1/3, og at et sådant beskæftigelsesniveau viser, at klageren ville kunne tjene mere end 1/3 af "en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn".

Nævnet har også lagt vægt på, at der er uklarhed om, hvor mange timer klageren reelt har været ansat siden 2012, idet det fremgår af de kommunale bilag, at klageren i virksomhed² havde en ugentlig arbejdstid på 20 timer, mens det fremgår af brev af 5/8 2013 fra virksomhed² til selskabet, at "Arbejdstiden udgør 50 timer pr. måned".

Nævnet har tillige lagt vægt på, at der i sagens lægelige materiale ikke ses at være beskrevet en forværring af klagerens gener, som kan forklare, at arbejdstiden er blevet nedsat fra 16 timer om ugen i 2018 til 10 timer om ugen i 2020.

Nævnet bemærker, at klageren har en række skånehensyn i form af blandt andet nedsat tid, mulighed for pauser, ingen tunge løft og behov for vekslende arbejdsstillinger stående, gående og siddende. Disse skånehensyn tilsiger ikke i sig selv, at klageren alene kan arbejde under en tredjedel i ethvert erhverv.

Tilbagebetalingskrav

Selskabet har krævet tilbagebetaling af udbetalte ydelser og præmiefritagelse i periode fra 1/2 2018 til 1/11 2018, svarende til perioden fra klagerens start i virksomhed³ til udbetalingernes ophør.

Det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at et selskab, der har udbetalt erstatning, hvor selskabet ikke har været forpligtet til det, som hovedregel kan kræve den udbetalte erstatning tilbagebetalt. Dette udgangspunkt kan fraviges efter princippet om *condictio indebiti*, hvis modtageren har været i god tro om sin berettigelse til beløbet, og det må antages, at det udbetalte er gået til underhold.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere selskabets krav om tilbagebetaling i den pågældende periode.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren den 1/2 2018 blev ansat i virksomhed³ med en ugentlig arbejdstid på 16 timer om ugen, og at klageren burde vide, at han herefter ikke kunne siges at have et erhvervsevnetab på 2/3. Nævnet bemærker, at der er tale om en betydelig forøgelse af arbejdstiden, hvis man lægger til grund, at klageren tidligere har arbejdet 50

Ankenævnet *for* Forsikring

27.

97050

timer om måneden, som han tidligere havde oplyst over for selskabet, at han gjorde i virksomhed².

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen